

09.11.2015

Kj/6

§ 1053

V 25.11.2015, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite vaikuttamisesta TTIP-sopimusneuvotteluihin

HEL 2015-007314 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö valtuustoaloite Kvsto 17.6.2015 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessa esitetyillä perusteilla, että Helsinki pyrkii osaltaan vaikuttamaan niin, että Suomen hallitus edellyttää TTIP-neuvottelumandaatin rajaamista julkisten palvelujen ja kuntien aseman turvaamiseksi, ja että hallitus ottaa kielteisen kannan sopimukseen, mikäli se heikentää julkisia palveluja tai sisältää ristiriitojen ratkaisumekanismin (ISDS) tai sääntely-yhteistyöelimen, jotka uhkaavat julkisia palveluja ja demokraattista päätöksentekoa. Lisäksi Helsingin on syytä korostaa avoimuuden, työntekijöiden hyvinvoinnin ja ympäristönsuojelun tärkeyttä.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Transatlanttinen kauppaja- ja investointikumppanuus (TTIP) on Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välinen vapaakauppasopimus, jota on neuvoteltu kesäkuusta 2013 lähtien. Sopimuksen tarkoituksena on luoda alueiden välille yhdenmukaiset kaupan standardit ja lisätä kauppaa sekä investointeja EU:n ja Yhdysvaltojen välillä. Sopimuksen tulisi lisätä tuotteiden ja palveluiden pääsyä markkinoille, avata julkisten hankintojen markkinoita, tuottaa yhteisiä hyötyjä kaikille jäsenvaltioille ja parantaa kansainvälistä kilpailukykyä sekä johtaa tullien ulkopuolisten kaupanesteiden vähentämiseen.

Ulkoasiainministeriön mukaan Suomi tavoittelee sopimuksella eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyn parantamista tavara- ja palvelukauppaa vapauttamalla sekä avaamalla nykyistä laajemmin Yhdysvaltain julkisia hankintoja kilpailulle. Erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten markkinoille pääsyä halutaan parantaa. Neuvotteluissa ei puututa tiukkaan EU:n lainsäädäntöön, joka koskee esimerkiksi hormoneja tai on olemassa ihmisten elämän ja terveyden, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tai ympäristön ja kuluttajien etujen suojelemiseksi. Neuvottelujen tarkoituksena ei ole myöskään heikentää standardeja vaan poistaa tullit ja tarpeeton byrokratia. Turvallisuuden, kuluttajansuojan ja ympäristöasioiden suhteen ei tehdä kompromisseja.

Euroopan parlamentti hyväksyi suosituksensa Euroopan komission TTIP-sopimuksen neuvottelijoille 8.7.2015. Suositusten mukaan Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välisen kauppasopimuksen tulee avata USA:n markkinoita EU:n yrityksille EU:n standardeja heikentämättä. Lisäksi sijoittajien ja valtioiden välisissä kauppaerimielisyyksissä uuden riidanratkaisujärjestelmän tulisi korvata yksityinen väli-miesmenettely ISDS -järjestelmässä (sijoittajan ja valtion välinen riidanratkaisu). Uuteen riidanratkaisujärjestelmään sovellettaisiin demokraattisia periaatteita ja valvontaa. Järjestelmässä julkisesti nimitetyt, riippumattomat ammattituomarit käsittelisivät tapauksia avoimesti julkisissa kuulemisissa. Järjestelmään sisältyisi muutoksenhakumekanismi ja sillä varmistettaisiin tehtyjen päätösten johdonmukaisuus sekä EU:n ja sen jäsenvaltioiden tuomioistuinten lainkäyttövallan kunnioittaminen. Järjestelmällä varmistettaisiin, etteivät yksityiset edut voisi vaarantaa poliittisia tavoitteita.

Euroopan komissio antoi oman esityksensä EU:n neuvotteluehdotukseksi investointiriitojenratkaisusta 16.9.2015. Komissio ehdottaa uutta investointituomioistuinjärjestelmää, joka korvaisi nykyisen sijoittajan ja valtion välisen riitojenratkaisumekanismiin kaikissa meneillään olevissa ja tulevaisuudessa EU:n investointineuvotteluissa mukaan lukien EU:n ja Yhdysvaltojen väliset TTIP-neuvottelut. Järjestelmä muodostuu samanlaisista

osatekijöistä kuin kansalliset ja kansainväliset tuomioistuimet ja turvaa valtioiden oikeuden sääntelyyn sekä avoimuuden ja vastuullisuuden.

Komission ehdottama riidanratkaisujärjestelmä muodostuu korkeat pätevyysvaatimukset täyttävistä tuomareista, sen oikeuskäsittelyt ovat läpinäkyviä ja päätökset perustuvat selkeisiin sääntöihin. Lisäksi tulee muutoksenhakutuomioistuin, johon uuden tuomioistuimen päätöksistä voi valittaa. Komission mukaan uudella järjestelmällä turvataan valtioiden oikeus harjoittaa sääntelyä ja varmistetaan, että investointiriitojen ratkaiseminen tapahtuu kaikilta osin oikeusvaltioperiaatteiden mukaisesti. Järjestelmässä sijoittajien mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi on tarkasti määritelty ja rajoittuu ainoastaan tapauksiin, joissa on kyseessä kohdennettu syrjintä sukupuolen, rodun, uskonnon tai kansalaisuuden perusteella, pakkolunastus ilman korvausta taikka oikeussuojan epääminen. Valtioiden oikeus sääntelyyn on puolestaan turvattu kauppaa- ja investointisopimusten määräyksillä.

TTIP-neuvottelujen rinnalla komissio aloittaa muiden maiden kanssa yhteistyön, jonka tavoitteena on pysyvä kansainvälinen investointituomioistuin. Kansainvälisen investointituomioistuimen on myöhemmin tarkoitus korvata kaikki investointeja koskevat riitojenratkaisumekanismit, joista määrätään EU:n sopimuksissa, EU:n jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisissä sopimuksissa sekä EU:n ulkopuolisten maiden välillä tehdyissä kauppaa- ja investointisopimuksissa. Tuomioistuin lisäisi investointeja koskevan kansainvälisen riitojenratkaisujärjestelmän tehokkuutta, yhdenmukaisuutta ja legitimitettä.

Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston täytyy antaa hyväksyntänsä TTIP-sopimuksen lopulliselle versiolle ennen kuin se tulee voimaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että TTIP-sopimusneuvotteluissa on kyse EU-tasoisesta vapaakauppasopimuksesta. Vastuu jäsenvaltiotason toimenpiteistä on jäsenvaltioilla, ei yksittäisillä alueellisilla julkisyhteisöillä. Helsingin kaupungin viralliset mahdollisuudet vaikuttaa Suomen valtion TTIP-neuvotteluihin mahdollisesti kohdistamiin rajauksiin ovat vähäiset.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

09.11.2015

Kj/6

Liitteet

1 Hakanen Yrjö valtuustoaloite Kvsto 17.6.2015 asia 22

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566